

Barvolam, z. s. / Výroční zpráva 2020

Rok 2020 byl poznamenán Covidem a některé naše aktivity nám znemožnila vládní opatření. Zejména workshopy a malířské „jam sessions“ jsme velkou část roku nemohli pořádat. Přesto se nám podařilo uskutečnit **13 inkluzivních výtvarných workshopů „Jamming – malování bez bariér“**. V rámci projektu Jamming jsme dále pořádali **2 malířské „jam sessions“**. Probíhala **výstava Jamming** v Moving Station v Plzni. Vyšla publikace **Nacistický program "eutanázie"**, na který jsme v předchozím roce kolektivně vytvářeli ilustrace. To, že jsme nemohli realizovat velkou část plánovaných aktivit, neznamená, že jsme seděli s rukama v klíně. Vypracovali jsme novou strategii PR, pracovali jsme na přípravě nových webových stránek a připravili jsme nový projekt: nový sdílený ateliér pro umělce s nálepkou „mentální hendikep“ nebo „autismus“. Nový ateliér **Studio Barvolam**, na který jsme našli prostor ve Školské ulici v Praze 1, zahájil provoz v lednu 2021.

Jamming

Jamming je experimentální výtvarný projekt, ve kterém společně tvoří umělci s nálepkou „mentální hendikep“ nebo „autismus“ a umělci „postižení akademickým vzděláním“. Hlavním konceptem projektu je přenést princip společných improvizací z hudby (tzv. jam sessions) do malířství. Jde o pokus prolomit bariéry na různých frontách: projekt chce dokázat, že několik malířů se může podělit o jedno plátno a že lidé s nálepkou „mentální hendikep“ i ti bez ní nemusí žít v oddělených světech.

V předchozích letech jsme v rámci projektu Jamming za rok pořádali minimálně šest malířských „jam sessions“, tvůrčích setkání umělců s nálepkou „mentální hendikep“ nebo „autismus“ a umělců „postižených akademickým vzděláním“. Kvůli vládním opatřením proti koronaviru se nám letos podařilo organizovat jen dva, kterých se účastnilo tvrdé jádro projektu Jamming: Lenka Černotová, Dagmar Filípková, Marie Kohoutková, Otto Kouwen, Marie Kůsová, Jiří Mach a Ladislav Svoboda.

Workshopy „Jamming – malování bez bariér“

V rámci projektu Jamming dále pořádáme pravidelné inkluzivní výtvarné workshopy pro veřejnost pod názvem „Jamming – malování bez bariér“. Workshopy nabízejí každému možnost vyzkoušet metody společné tvorby, které jsme vyvíjeli v projektu Jamming; zároveň chceme prostřednictvím těchto workshopů stimulovat kontakty mezi lidmi s nálepkou „mentální postižení“ nebo „autismus“ a těmi bez ní.

V roce 2020 jsme pořádali třináct workshopů pro veřejnost. Tři z nich se konaly venku, abychom snížili riziko nákazy: dvakrát jsme využili legální plochy na graffiti na Těšnově a jednou jsme workshop uskutečnili v oboře Hvězda. Ostatní workshopy se konaly v prostorách Ateliéru radostné tvorby na Letné. Workshopy měly průměrně 7 účastníků (89 celkem, z toho 25 držitelů průkazu ZTP/P). Přesto, že doba nám nepřála, mírně stoupal zájem o workshopy „Jamming – malování bez bariér“: oproti předchozímu roku vzrostla průměrná návštěvnost o 7%.

Workshopy vedli Lenka Černotová, Hana Chmelíková, Otto Kouwen a Jiří Mach.

Výstavy projektu „Jamming“

Centrum Bavaria Bohemia, Schönsee, Německo

Od 5. 12. 2019 do 19. 1. 2020 probíhala výstava projektu Jamming v Centru Bavaria Bohemia v Schönsee, Německo.

Moving Station, Plzeň

Od 8. září probíhala výstava „Jamming“ v Moving Station (bývalé nádraží Jižní předměstí) v Plzni. 29. září se konal workshop i komentovaná prohlídka. Výstava byla 14. října přerušena vládními opatřeními proti koronaviru. Tým Moving Station natáčel [virtuální prohlídku](#) výstavy s komentářem iniciátora projektu Jamming Otty Kouwena.

Bez příběhu

Cílem projektu Bez příběhu je šířit povědomí o historii pronásledování lidí s nálepkou „mentální postižení“ nebo „duševní onemocnění“ nacisty, a tím přispět k většímu povědomí o nebezpečí současného pravicového populismu a krajní pravice.

Vyšla dvoujazyčná publikace [Nacistický program "eutanázie"](#) (Nacistický program "eutanázie" / NS-"Euthanasie": Život nehodný existence versus nedotknutelná lidská důstojnost / Lebensunwertes Leben versus unantastbare Menschenwürde, René Milfait (ed.), Nakladatelství Českého lesa 2020), pro kterou v předchozím roce vytvářeli ilustrace umělci z projektu Jamming ve spolupráci se studenty ilustrace Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara v Plzni.

Na podzim jsme plánovali sérii workshopů s docentem sochařství Dominikem Langem z Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze, který by spolupracoval s umělci z projektu Jamming na návrhu památníku obětí nacistického programu „eutanázie“ na území České republiky. Kvůli protiepidemickým opatření vlády jsme workshopy nemohli uskutečnit.

Artist statement

Projektem Artist Statement chceme podporovat individuální umělce s nálepkou „mentální hendikep“ nebo „autismus“, zviditelnit je a prezentovat jejich tvorbu. Dále je chceme podporovat v kontaktech s oficiálním světem umění. Děláme to prostřednictvím audiovizuální tvorby s výpověďmi („artist statements“) těchto umělců, sestavení on-line portfolií, pořádání výstav a networkingových aktivit.

Některé aktivity v rámci projektu Artist Statement epidemie příliš nezasáhla, jiné zásadně ovlivnila. Vznikl **čtyřdílný podcast Nevzdělavatelná**, v kterém umělkyně Dagmar Filípková čte ze svých autobiografických textů, a **krátký dokument** Umění v mém životě o malířce Šárce Hojakové. Další **audiovizuální projekt**, spolupráce mezi animátorkou Magdalenou Hejzlarovou a umělcem Karlem Pajmou, se kvůli nemoci nepodařilo během roku 2020 ukončit. Z plánovaného programu 6 **komentovaných prohlídek výstav pro umělce s nálepkou „mentální hendikep“** jsme mohli uskutečnit jen 2. Připravili jsme **retrospektivní výstavu malířky Marie Kůsové**, ale několik dní před instalací byla vyhlášena vládní opatření kvůli druhé vlně epidemie. Výstava nyní čeká na lepší časy.

Podcast Nevzdělavatelná

Čtyřdílný podcast [Nevzdělavatelná](#) je společným projektem multimediální umělkyně Almy Lily Rayner a neuroatypické malířky a herečky Dagmar Filípkové. V podcastu čte Dagmar Filípková ze svých autobiografických textů, které nabízejí posluchačům pohled do dosud téměř nedokumentovaného života lidí s nálepkou „mentální postižení“ v době komunismu. Podcast vychází od 18. listopadu jednou měsíčně na webových stránkách Institutu úzkosti a je taky k poslechu na Spotify, Apple Podcasts a SoundCloud. Pro Institut úzkosti natáčel Ivan Svoboda [trailer](#) podcastu. Poslechovost podcastu je dosud 885 lidí.

Koncept podcastu: Dagmar Filípková a Alma Lily Rayner; napsala a načetla: Dagmar Filípková; nahrál: Mr. Wombat; hudba a zvuk: Jonáš Richter.

Dokument Umění v mém životě

Krátký dokument [Umění v mém životě](#) je výsledkem dlouhodobé spolupráce mezi malířkou Šárkou Hojakovou a studentem nových médií na AVU Dávidem Brnou. Další výstup z této spolupráce bylo on-line portfolio (viz níže). V dokumentu Šárka Hojaková představuje svoje dílo a vypráví o významu umění ve svém životě.

Další audiovizuální projekt, spolupráce mezi animátorkou Magdalenou Hejzlarovou a umělcem Karlem Pajmou, se nepodařilo během roku 2020 ukončit. Práce na projektu začala v září, během druhé vlny epidemie však Karel Pajma, který patří do rizikové skupiny, omezil kontakty, zatímco Magdalena Hejzlarová víc než měsíc trpěla Covidem s těžším průběhem.

Výstava Marie Kůsová o domech, sanitkách, letadlech, žebřících, psech a lidech

Připravili jsme retrospektivní výstavu neuroatypické malířky Marie Kůsově, která v prosinci 2019 slavila sedmdesátiny. Na výstavu jsme pronajali prostor Pragovka Hub. Umělkyně Eva Koťátková vypracovala koncept výstavy. Malířka Martina Smutná napsala úvahu o díle Marie Kůsově. Nechali jsme vytisknout katalog. Bohužel byla 14. října, několik dní před instalací, vyhlášená vládní opatření kvůli druhé vlně epidemie. Výstava nyní čeká na lepší časy.

Program exkurzí

Plánovali jsme program šesti exkurzí na výstavy pro umělce s nálepkou „mentální hendikep“ nebo „autismus“ s komentovanými prohlídkami vystavujících nebo kurátorů. Protože velkou část roku byly galerie zavřené, uskutečnili jsme jen dvě: Bienále Ve věci umění s kurátorkou Terezou Stejskalovou a výstavy Vlčina v Galerii Bold s autorkou Lenkou Černotovou.

On-line portfolia

Realizovali jsme [on-line portfolio](#) malířky Šárky Hojakové. Další portfolio, malířky Marie Kohoutkové, je připravené, ale kvůli technickému problému ještě není on-line.

Networking

V rámci networkingových aktivit byl vytvořen základ databáze organizací pro spolupráci (zejména regionální galerie a muzea). Jedná se o spolupráci při realizaci výstav, popř. doprovodných inkluzivních akcí zaměřených na lidskoprávní tematiku. V současné době jsou v databázi řádově desítky organizací. V její tvorbě a aktualizaci se bude pokračovat.

Vzhledem k epidemiologické situaci byly organizace z databáze osloveny informačním mailem s nabídkou spolupráce. Koncem roku se postupně se začalo s telefonickým oslovováním zástupců galerií a muzeí. Konkrétně bylo jednáno s Krajskou galerií v Ostravě a s Muzeem v Ústí nad Labem. Na rok 2021 byla připravena jednání se zástupci Národní galerie, Galerie Plato v Ostravě a Muzea Kampa (proběhnou v lednu a únoru 2021).

V říjnu 2020 byly aktivity spolku představeny na valné hromadě Jednoty pro deinstitucionalizaci (JDI) a byla nabídnuta spolupráce na destigmatizačních aktivitách JDI a jeho členských organizací. Aktivity spolku byly dále prezentovány vedení projektu Reformy péče o duševní zdraví a byly nabídnuty možnosti spolupráce.

Networkingové aktivity vedl Jiří Mach.